

**SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I SPOSÓB OCENIANIA
Z ZAKRESU HISTORII I WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE, HISTORII
I TERAŹNIEJSZOSCI, FILOZOFII, ELEMENTÓW PRAWA**

mgr Marzanna Gądek – Radwanowska, mgr Bartosz Tracz, mgr Jadwiga Kosalla

I. OCENIE PODLEGAJĄ NASTĘPUJĄCE ELEMENTY:

- **stopień opanowania materiału**
- **umiejętności:**
 - a) rozumienie nauczanych treści,
 - b) umiejętność tworzenia związków przyczynowo skutkowych,
 - c) rozumienie tekstu pisanego historycznego, politologicznego, prawnego, socjologicznego, itd..interpretacja tekstu historycznego, politologicznego, prawnego, socjologicznego.
 - d) umiejętność pracy z mapą konturową, atlasem i mapą ścienną, tzn.umiejętność wykorzystania nabytej wiedzy do odczytywania informacji zawartych w treściach mapy, wskazywania informacji na mapie, nanoszenia informacji na mapę konturową
 - f) umiejętność holistycznego postrzegania problemów
 - g) poprawność językowa w odpowiedziach ustnych i pracach pisemnych
- **przygotowanie do lekcji (w tym praca domowa),**
- **aktywność w trakcie zajęć,**
- **systematyczność uczęszczania na lekcje,**
- **systematyczność oddawania prac,**
- **podejmowanie dodatkowych działań związanych z nauką historii, wiedzy o społeczeństwie oraz historii i społeczeństwie (udział w konkursach, olimpiadach, imprezach szkolnych i środowiskowych promujących historię oraz wychowanie patriotyczne, wykonywanie pomocy naukowych itp.)**

II. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI:

- **sprawdziany pisemny** (po zakończeniu działu, zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, szczegółowo określony zakres materiału i sprawdzane kompetencje), sprawdzają wiedzę i umiejętności ucznia w zakresie:
 - * ogólnej wiedzy historycznej w postaci pytań testowych zamkniętych i otwartych
 - * pracy z tekstem historycznym, politologicznym, socjologicznym, prawnym, itd.
 - * umiejętności pracy z różnymi rodzajami mapy
 - * sprawdzian w postaci pracy historycznej dotyczy uczniów wybierających rozszerzenie z historii, wiedzy o społeczeństwie lub innych uczniów zainteresowanych
- * sprawdzian trwa 40 minut

- **kartkówka** (nie wymaga zapowiedzi, obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych maksymalnie, trwa 15 minut)
- **badanie wyników nauczania** (obejmuje duży zakres materiału np. semestr, rok lub całość materiału opanowanego w cyklu nauczania; terminy i zakres wyznacza dyrektor lub organ nadrzędny),
- **odpowiedź ustna** (wymaga znajomości trzech ostatnich tematów lekcyjnych, które nie są tożsame z jednostką lekcyjną, ponieważ temat może być omawiany na kilku jednostkach lekcyjnych)
 - * w trakcie odpowiedzi ustnej uczeń powinien wykazać się wiedzą merytoryczną i swobodną formą wypowiedzi
 - * w trakcie odpowiedzi ustnej uczeń jest zobowiązany przedłożyć nauczycielowi zeszyt przedmiotowy w celu wpisania oceny z odpowiedzi.
 - * odpowiedź ustna w trakcie powtórzenia materiału dotyczy obszaru materiału obowiązującego na sprawdzianie
- **prace pisemne tworzone w trakcie lekcji bądź w ramach pracy domowej** np. w formie ćwiczeń, sprawozdanie, wypracowanie, referat, sprawozdanie.

III. NARZĘDZIA E-LEARNINGOWE WYKORZYSTYWANE W PROCESIE NAUCZANIA:

Narzędziem wykorzystywanym przez nauczyciela w procesie nauczania jest platforma elearningowa. Celem wprowadzenia do użytku platformy jest podniesienie kompetencji kluczowych ucznia poprzez wykorzystanie w procesie nauczania technologii informatycznych.

Uczniowie wykonują na platformie działania pisemne prace, eseje, rozprawki, teksty źródłowe, ćwiczenia, testy i kartkówki, krzyżówki itd. Działania te mogą być wykonywane w klasie lub w domu. Każde zadanie wprowadzone na platformę dla uczniów w postaci ćwiczenia, kartkówki lub testu ma wskazany określony czas wykonania.

Za wykonane zadanie uczeń otrzymuje ocenę w Librusie. Nauczyciel może opatrzyć zadanie na platformie informacją zwrotną.

Wraz z wprowadzaniem zadaniem nauczyciel określa zasady jego wykonania i oceniania. Zadania są wykonywane w oparciu o punktację, która do każdego zadania jest tworzona indywidualnie.

Kartkówki i testy uczeń może wykonać w trzech podejściach. Nauczyciel bierze pod uwagę, przy wystawieniu oceny, najwyższy wynik. Kartkówki wykonane na platformie nie podlegają poprawie ze względu na możliwość trzykrotnego podejścia.

Wszystkie wprowadzane na platformie działania uczeń za zgodą nauczyciela może wykonać w warunkach domowych, gdzie ocenę poprawną w przypadku kartkówek uczeń otrzymuje po uzyskaniu 50%, a sprawdzianów 60% poprawnych odpowiedzi.

Oceny wystawione za poszczególne działania wpisywane są w odpowiednie podane w rangach.

! Uczeń ma obowiązek wykonać wszystkie zadania wskazane przez nauczyciela. Zadania te mogą mieć formę zadania domowego, ćwiczenia utrwalającego, kartkówki, sprawdzianu, pracy pisemnej.

IV. OCENIANIE:

Wszystkie oceny przeliczane są na odpowiednie wartości matematyczne, co wiąże się z wystawianiem oceny końcowej w oparciu o średnią ważoną [patrz tabela i wzór obliczania średniej ważonej]

Formy ustne:

- a) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej
- b) mogą zostać wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-]

Formy pisemne:

- c) sprawdziany, testy, teksty, ćwiczenia (dłuższe formy) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej, j.w.
- d) oceny wystawiane w obszarze skrajnej punktacji wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-]

dla uczniów uczących się w profilu podstawowym:

- 0-40 % ocena niedostateczna
- 40 - 55 % - ocena dopuszczająca
- 55 - 70 % - ocena dostateczna
- 70 - 85 % - ocena dobra
- 85 - 100 % - ocena bardzo dobra

Uczeń spełniający kryteria na ocenę bardzo dobrą, może wykonać w ramach wskazanych działań również zadania na ocenę celującą. Uczeń otrzymuje ocenę celującą z pracy kontrolnej, jeśli wykonał zadania na ocenę bardzo dobrą i rozwiązał dodatkowe zadanie na ocenę celującą (oba wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie). Możliwość otrzymania oceny celującej z pracy kontrolnej zależy od tego, jakie wymagania są sprawdzane za pomocą pracy kontrolnej i czy są wśród nich wymagania na ocenę celującą. Oznacza to, że nie każda praca kontrolna musi zawierać zadanie na ocenę celującą.

Szczegółowe kryteria dotyczące uzyskania ocen

- **Celujący**

Uczeń opanował materiał w kompleksowy sposób. Posiada wysoką świadomość z zakresu wiedzy historycznej i społecznej. Wykazuje umiejętności z zakresu samodzielnej oceny źródeł i faktów. Przejawia zaangażowanie w tematyce związanej z przedmiotem. Swoje zaangażowanie może wykazać uczestnicząc np. w olimpiadach na szczeblu okręgowym, wojewódzkim, centralnym, w zadaniach dodatkowych [sprawdzanych po uzyskaniu przez ucznia oceny bardzo dobrej w zakresie zadań podstawowych i obowiązkowych], asystując nauczycielowi w prowadzeniu zajęć, bądź samodzielnie przy pomocy nauczyciela omawia tematy związane ze swoim zainteresowaniem.

- **Bardzo dobry**

Uczeń zna fakty, zjawisk i procesy historyczne. Potrafi scharakteryzować każdą z poznanych epok, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia w przeszłości. Jest zawsze przygotowany do lekcji. Interpretuje teksty źródłowe w sposób prawidłowy. Potrafi pracować z różnymi rodzajami map. Wykazuje umiejętność korelacji, czyli połączenia wiedzy z różnych przedmiotów. W wypowiedziach ustnych i pisemnych uczeń prezentuje materiał w sposób logiczny i wewnętrznie spójny. Prezentuje poprawne językowo wypowiedzi ustne i pisemne na poziomie bardzo dobrym. Potrafi zastosować adekwatne do omawianego materiału słownictwo historyczne, socjologiczne, politologiczne lub filozoficzne zgodne z literaturą przedmiotu. Pracuje samodzielnie.

- **Dobry**

Uczeń zna (z nielicznymi wyjątkami) fakty, zjawisk i procesy historyczne. Potrafi bez większych problemów umieścić wydarzenia w czasie i przestrzeni. Stosuje wyjaśnienie przyczynowo – skutkowe. Przygotowany do lekcji. Z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych otrzymuje oceny dobre. W wypowiedzi ustnej i pisemnej posługuje się zestawem faktów, ale też opiniami i argumentami. Jest aktywny na lekcjach, sporadycznie wymaga pomocy nauczyciela. Odczytuje, interpretuje źródła historyczne bez większych problemów.

- **Dostateczny**

Uczeń zna w stopniu podstawowym fakty i pojęcia historyczne. Radzi sobie z czasem korzystając z pomocy nauczyciela. W stopniu zadowalającym umieszcza wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni. Stosuje elementy rozumowania przyczynowo-skutkowego. Z pomocą nauczyciela odczytuje i interpretuje źródła historyczne. W wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje ograniczoną zdolność do przedstawiania materiału we właściwy i logiczny sposób. Zaczyna rozumieć motywacje ludzkich działań w przeszłości i teraźniejszości. Zdarza mu się być nieprzygotowanym do lekcji. Rzadko stosuje słownictwo specjalistyczne wynikające ze specyfiki przedmiotu.

- **Dopuszczający**

Uczeń zna tylko nieliczne podstawowe fakty i pojęcia historyczne. W wypowiedziach ustnych i pisemnych znajdują się liczne niepowiązane sformułowania. Bardzo rzadko podejmuje się współpracy z nauczycielem w trakcie procesu lekcyjnego. Oczekuje pomocy nauczyciela przy interpretacji źródeł i map historycznych. Bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji. Z prac pisemnych i odpowiedzi otrzymuje oceny dopuszczające. Bardzo rzadko stosuje słownictwo specjalistyczne wynikające ze specyfiki przedmiotu.

- **Niedostateczny**

Uczeń nie wykazuje się nawet podstawową znajomością faktów i pojęć historycznych. Ma duże braki w podstawowej wiedzy. Brak pozytywnych ocen z aktywności. Nie umie z pomocą nauczyciela stosować chronologicznego i przyczynowo skutkowego sposobu wyjaśniania zjawisk. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Nie podejmuje prób samodzielnie czy też przy pomocy nauczyciela rozwiązywania zadań. Nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela zinterpretować źródeł historycznych i map. Nie stosuje słownictwa wymaganego na lekcjach omawianych przedmiotów

V. OCENIANIE FORM USTNYCH I PISEMNYCH:

Na ocenę wpływają:

- stopień opanowania wymaganych treści,
- poprawna gramatycznie wypowiedź,
- bogate i poprawne słownictwo
- poprawna wymowa i zapis pojęć i nazwisk pochodzących z języków obcych
- opanowanie słownictwa specjalistycznego dla historii, wos, historii i społeczeństwa, edukacji prawnej
- samodzielność i swoboda wypowiedzi.

Sposób wystawienia oceny:

- ocenę wystawia się w oparciu o przewidziane różnych form aktywności ucznia dalej nazywane rangami [patrz tabela]

- każda ocena ma swoją wartość matematyczną [patrz tabela]

- ocenę semestralną i końcowo roczną wystawia się w oparciu o średnią ważoną uzyskaną na podstawie ocen cząstkowych. [patrz wzór]

* uczeń w każdym dniu semestru może sprawdzić swoją średnią ważoną na własnym koncie w dzienniku elektronicznym, dzięki czemu zna na bieżąco należną mu ocenę [obliczanie średniej ważonej wg wzoru lub sprawdzenie informacji w dzienniku elektronicznym]

VI. UWAGI ZWIĄZANE Z FUNKCJONOWANIEM, PRACĄ I OCENĄ UCZNIĄ

NA LEKCJI:

- Dwukrotnie w trakcie semestru, w szczególnych sytuacjach **uczeń może być nieprzygotowany** do lekcji, co obowiązkowo zgłasza w postaci tzw. limitu osobie wskazanej przez nauczyciela przed rozpoczęciem zajęć;
 - * limit jest odnotowywany przez nauczyciela w dzienniku
- Limit zwalnia ucznia z odpowiedzi ustnej i z kartkówki, ale nie dotyczy lekcji na której jest przeprowadzane powtórzenie wiadomości lub sprawdzian wiadomości.
- Uczeń zobowiązany jest do zgłoszenia nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji braku pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy) oraz pracy domowej.
- Udział ucznia w **zapowiedzianych formach sprawdzania** wiedzy [sprawdzian, powtórzenie wiadomości] jest obowiązkowy.
 - * Powtórzenie wiadomości odbywa się na lekcji poprzedzającej sprawdzian, nie musi być zapowiedziane, następuje automatycznie po zakończeniu działu.
 - * W trakcie powtórzenia uczeń losuje trzy pytania, przygotowuje się do odpowiedzi i odpowiada. W razie niepowodzenia ma prawo do pytania określanego mianem koła ratunkowego.
- Uczniowie obowiązkowo piszą sprawdzian:
 - * zawierający zadania sprawdzające zarówno wiedzę jak i umiejętności pracy z tekstem źródłowym i mapą, za które uczeń otrzymuje jedną ocenę.
 - * sprawdzian trwa 40 minut, a w przypadku klas rozszerzonych może trwać 1-2 lekcji
 - * Poprawa sprawdzianu zawiera wszystkie wskazane elementy i dotyczy tego samego materiału, który objęty był sprawdzianem.
- Ocena wystawiona w I terminie ze sprawdzianów sprawdzających wiedzę i różne formy umiejętności wystawiana jest w randze **5 [patrz tabela rang]**
- Jeśli uczeń nie stawia się na pierwszy wskazany przez nauczyciela termin sprawdzianu, jest on zobowiązany do napisania sprawdzianu w drugim terminie:
 - * uczeń nieobecny przez jeden lub kilka dni w trakcie, których przypada zapowiedziany sprawdzian pisze, go w drugim terminie na następnej lekcji.
 - * uczeń nieobecny z powodu choroby tydzień lub dłużej pisze sprawdzian w drugim terminie ustalonym wcześniej z nauczycielem po powrocie do szkoły, jednak nie później niż w ciągu dwóch tygodni po powrocie.
 - * ocena uzyskana za sprawdziany pisany w II terminie wstawiana jest w randze **4 [patrz tabela]**
 - * uczeń, który pisał sprawdzian w drugim terminie i otrzymał ocenę ndst, ndst.+, -dop, dop, +dop ma prawo ją poprawić
 - * ocena uzyskana przez ucznia w II terminie i podlegająca poprawie wpisywana jest w randze **4**
 - * ocena z poprawy sprawdzianu wpisywana jest w randze **4 [patrz tabela rang]**
 - * Uczeń ma prawo poprawić sprawdzian, jeśli otrzymał ocenę nds, nast.+, -dop, dop, +dop
 - * uczeń może poprawiać dany sprawdzian tylko raz

* uczniowie, którzy w trakcie sprawdzianu w I terminie są nieobecni, ponieważ uczestniczą w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych piszą sprawdziany we wskazanym przez nauczyciela terminie, a oceny wstawiane są w randze **5 [patrz tabela rang]**

* za systematyczny udział **we wszystkich sprawdzianach w I terminie** uczeń otrzymuje dodatkową ocenę bardzo dobrą [motywacyjną] w randze 5

* Za udział w nieobowiązkowych zajęciach dodatkowych uczeń otrzymuje dodatkowe oceny zwane **motywacyjnymi** w ramach nauczanych przedmiotów skorelowanych z tymi zajęciami. Dotyczy to wszystkich proponowanych w danym roku szkolnym zajęć. na zakończenie semestru uczeń otrzymuje:

a) ocenę **celującą** w randze **4** jeśli systematycznie uczestniczył/a w 80-100 % zajęć [w ramach np. jednych warsztatów]

b) ocenę **bardzo dobrą** w randze 4 jeśli systematycznie uczestniczył/a w 65-80% zajęć

c) ocenę **dobrą** w randze 4 jeśli systematycznie uczestniczył w 50-65% zajęć

d) uczniowie uczestniczący w mniej niż 50 % zajęć nie otrzymują oceny

motywacyjnej na koniec semestru/roku

e) uczestnicząc w zajęciach dodatkowych uczeń otrzymuje również motywacyjne oceny częściowe w trakcie semestru, np. za rozwiązywanie na ustalonych wcześniej warunkach, zadań w ramach ligi zadaniowej.

d) przez motywacyjną ocenę częściową rozumiemy tu oceny: celującą, bardzo dobrą, dobrą.

e) niższych ocen w ramach zajęć nieobowiązkowych nie wstawia się.

- Uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianów oraz powtórzeń ustnych z materiału obowiązującego do zapowiedzianego sprawdzianu.

- Zwrot poprawionych prac, a w tym ćwiczeń następuje w terminie do dwóch tygodni, do terminu tego nie wlicza się nieobecność nauczyciela wynikającej z choroby nauczyciela, oraz przerwy w nauce [święta, ferie] lub inne uzasadnione sytuacje.

- Jeżeli uczeń zmienia poziom nauczania z podstawowego na rozszerzony to musi w wyznaczonym terminie zaliczyć różnice programowe na ocenę, w przeciwnym wypadku otrzymuje z tego materiału ocenę niedostateczną. Otrzymana ocena za zaliczenie ma wagę **5**.

- **Ocenę roczną wskazuje pomocniczo nauczycielowi średnia ważona wszystkich ocen częściowych uzyskanych w ciągu roku szkolnego.**

- **Ocena roczna może zostać podwyższona przez nauczyciela, jeśli uczeń zrobił znaczące postępy w nauce, czy też przejawia dużą aktywność i systematyczność w uczeniu się. Analogicznie ocena może zostać obniżona.**

- wystawiając ocenę śródroczną i roczną nauczyciel uwzględnia frekwencję na lekcji;

- uczeń ma prawo do informacji zwrotnej na temat przyczyn otrzymania oceny z każdej z wymienionych w **swisow** aktywności wszystkie prace pisemne pozostają w pracowni nauczyciela uczącego w przygotowanej przez ucznia podpisanej teczce, są one do wglądu dla ucznia, rodzica, dyrektora placówki.

- W przypadku uzyskania przez ucznia oceny niedostatecznej na koniec półrocza uczeń jest zobowiązany opanować i zaliczyć materiał w ustalonym terminie.

Rangi w przedmiotowym systemie oceniania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz historii i społeczeństwie.

Formy aktywności	Zasady realizacji	Ranga
<p align="center">1. Olimpiady, testy semestralne z przedmiotów rozszerzonych</p>	<p>Laureaci etapu wojewódzkiego oraz finaliści i laureaci etapu ogólnopolskiego. Test semestralny z historii i wiedzy o społeczeństwie, elementów prawa dla klas wybierających rozszerzenie z historii lub wiedzy o społeczeństwie,</p>	6
<p align="center">2. Prace klasowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdziany - akcja sprawdzająca - testy otwarcia - powtórzenie materiału - ocena motywacyjna - wysoki wynik w eliminacjach szkolnych olimpiad lub konkursów [uczeń uzyskuje 65% punktów lub więcej] 	<p>Pisane w trakcie lekcji, wg regulaminu pracy ustalonego przez nauczyciela uczącego. Ocena motywacyjna za systematyczne napisanie sprawdzianów w I terminie</p>	5
<p>3. Praca klasowa II</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa pracy klasowej - drugi termin dla pracy klasowej - poprawa oceny sprawdzianu pisanego w II terminie - powtórzenie materiału przed sprawdzianem <p>4. Samodzielne prace pisemne.</p> <p>5. Projekty</p> <p>6. Prezentacje multimedialne</p> <p>7. Ćwiczenia opracowywane samodzielnie, w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ligi zadaniowej - warsztatów odbywających się w ramach zajęć nieobowiązkowych <p>7. Aktywny udział w uroczystościach szkolnych, godne reprezentowanie szkoły w środowisku lokalnym, opieka nad sztandarem Żołnierzy AK</p>	<p>Pisana indywidualnie, po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem uczącym wg regulaminu pracy. Fakultatywnie, indywidualnie po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem uczącym Zestaw literatury ustala nauczyciel uczący danego przedmiotu</p>	4

8. Bieżąca kontrola wiedzy: - kartkówka - odpowiedź ustna	Dotyczy partii materiału określonej przez nauczyciela Możliwa na każdej lekcji z ostatnich trzech tematów ¹	3
9. Ocena z pracą na lekcji	Formy aktywności podczas omawianego tematu, realizacja zadań zleconych przez nauczyciela	2
8. Aktywność na lekcji 9. Praca domowa	Formy aktywności podczas omawianego tematu, realizacja zadań zleconych przez nauczyciela, bądź zadanych w ramach pracy domowej	1

¹⁾ **Temat może być realizowany na kilku jednostkach lekcyjnych.**

Jak obliczać średnią ważoną?

Aby obliczyć średnią mającą przełożenie na ocenę semestralną, należy skorzystać ze wzoru: Średnia ważona = (ranga 1 x ocena 1 + ranga 2 x ocena 2 + ranga 3 x ocena 3 + ranga 4 x ocena 4 +) / rang otrzymanych w semestrze ocen.

Matematyczny zapis wartości ocen

Wartości średniej ważonej i odpowiadające jej oceny, który uczeń otrzymuje na zakończenie semestru lub roku szkolnego.

Ocena	Zapis
celujący	6
celujący -	5,75
bardzo dobry +	5,5
bardzo dobry	5
bardzo dobry -	4,75
dobry +	4,5
dobry	4
dobry -	3,75
dostateczny +	3,5
dostateczny	3
dostateczny -	2,75
dopuszczający +	2,5
dopuszczający	2
dopuszczający -	1,75
niedostateczny +	1,5
niedostateczny	1

Wartość średniej ¹⁾	Ocena
5,6 do 6,0	celujący
4,6 do 5,6	bardzo dobry
3,6 do 4,6	dobry
2,6 do 3,6	dostateczny
1,6 do 2,6	dopuszczający
1,6 i poniżej	niedostateczny

¹⁾ przy ustaleniu oceny stosujemy zaokrąglenie matematyczne

Nauczyciele historii, WOS, HiT
mgr Jadwiga Kosalla
mgr Marzanna Gądek – Radwanowska
mgr Bartosz Tracz